

O.L.A.Z.

Toegankelijkheidsanalyse www.olazzeeland.nl

oktober 2020

1. Inleiding

Dit document beschrijft de toegankelijkheidsanalyse van www.olazzeeland.nl. Aan de hand van Siteimprove is een automatische test uitgevoerd voor de verschillende pagina's binnen de website. In het eerstvolgende hoofdstuk zijn de elementen omschreven waarop digitoegankelijkheid van invloed is binnen een website. In hoofdstuk 3 is een overzicht van de resultaten uit de automatische test opgenomen per pagina. Het document wordt afgesloten met een plan van aanpak voor de eerstvolgende te nemen stappen naar een digitoegankelijke website.

2. Analyse

2.1 Niet-tekstuele content

Door afbeeldingen te voorzien van een tekstueel alternatief maak je ze toegankelijk voor bezoekers die de afbeeldingen niet kunnen zien. Dit kan in de vorm van een alt-tekst, maar bijvoorbeeld ook in de vorm van een ondertitel. Een tekstueel alternatief werkt alleen als de beschrijving adequaat is. In veel gevallen gaat het om 'vertellen wat je ziet'. Soms gaat het juist om 'vertellen wat dit doet', bijvoorbeeld bij een button in een formulier. En als een afbeelding geen informatie toevoegt, is het beter om ook geen tekstalternatief te geven. Denk dus goed na over de tekstuele beschrijving. Iemand die alleen de tekstalternatieven ziet, zou de informatie nog steeds moeten kunnen begrijpen en de website nog steeds moeten kunnen gebruiken. Voor video's geldt dat er altijd een omschrijving moet worden meegegeven. En natuurlijk een ondertiteling (incl. beschrijving van dingen die te horen zijn, buitenom de gesproken tekst) indien de video een voice-over bevat.

2.2 Tekst

Op zichzelf is een tekst al heel toegankelijk. Een digitale tekst kan met hulptechnologie omgezet worden in spraak of braille. Ook zoekmachines begrijpen digitale tekst zonder problemen. Maar wil je alle mogelijkheden van tekst benutten, dan geef je de structuur van die tekst in code aan en zorg je voor duidelijke koppen en titels. De meeste teksten zijn niet 'plat': ze hebben een structuur. Ze bestaan uit koppen en paragrafen, opsommingen of citaten. Vaak is de structuur van een tekst goed zichtbaar in de vormgeving. Kopjes zijn vetgedrukt, net als belangrijke woorden. Paragrafen zijn gescheiden door witregels. Opsommingen en genummerde lijsten herken je ook direct: elk item staat op een nieuwe regel, voorafgegaan door een opsommingsteken of cijfer. Al deze informatie over de structuur van een tekst kun je vastleggen in de HTML-code van die tekst. Dat gaat automatisch als je de juiste knoppen van de editor in het CMS gebruikt. Door de structuur op die manier aan te geven, maak je de tekst en de structuur daarvan toegankelijk voor alle bezoekers. Gebruik je een woord of een zin in een andere taal? Ook dit moet je aangeven met de knoppen van de editor in het CMS. Dat geldt ook voor de tekstrichting, als die voor een deel van de tekst anders is. Alleen dan leest voorleessoftware de tekst in de juiste taal en volgorde voor.

2.3 Kleur en vorm

Kleur, vorm en plaatsing van elementen op een webpagina bepalen niet alleen de uitstraling van die pagina. Met de juiste vormgeving kun je namelijk ook jouw boodschap beter overdragen. Door op een paar punten te letten zorg je dat de vormgeving toegankelijkheid niet in de weg staat.

Niet alle bezoekers kunnen de vormgeving van een webpagina zien. Sommige bezoekers zijn kleurenblind of slechtziend, andere bezoekers laten de tekst voorlezen of omzetten in braille. Het is daarom belangrijk om alle informatie die je met kleur of vorm overbrengt ook met tekst over te brengen. Een rode knop voor 'stoppen' en een groene knop voor 'doorgaan' kan dus alleen als op die knoppen ook een tekst staat. Bezoekers die kleurenblind of slechtziend zijn kunnen kleuren met een laag contrast vaak niet goed waarnemen. Ook bezoekers die een webpagina in grijstinten afdrukken, of die in de volle zon een website proberen te gebruiken, hebben baat bij een goed kleurcontrast.

2.4 Animatie

Niet alle bezoekers zijn blij met een bewegend onderdeel op de website. Sommige bezoekers worden er door afgeleid, raken in de war of kunnen niet meer goed met de website werken. Het moet daarom altijd mogelijk zijn om animaties en veranderingen te pauzeren of uit te zetten. Als een element op een website snel achter elkaar flitst, kunnen bezoekers met bepaalde aandoeningen een toeval krijgen. Er zijn specifieke richtlijnen die je moet volgen om dit te voorkomen. Deze toegankelijkheidseis heeft een speciale status: geen enkel onderdeel van de website mag ervan afwijken, zelfs niet als je een toegankelijk alternatief ervoor biedt. Wijk je wel af, dan zorgt dat onderdeel er namelijk voor dat sommige bezoekers de hele website, ook de toegankelijke onderdelen, niet meer kunnen gebruiken.

Als tekst of beeld op een website na een bepaalde tijd automatisch verandert, moeten bezoekers die tijdslimiet uit kunnen zetten. Sommige bezoekers zijn misschien niet in staat om de tekst of het beeld binnen de gestelde tijdslimiet te lezen, bekijken of begrijpen. Een voorbeeld van zo'n situatie is een slideshow of carrousel waarbij verschillende beelden en/of teksten elkaar automatisch afwisselen. Om aan de toegankelijkheidseisen te voldoen moeten bezoekers zo'n slideshow kunnen pauzeren.

2.5 Navigatie

Niemand klikt graag op een link waarvan de bestemming niet duidelijk is. Omschrijf daarom linkteksten waaruit duidelijk blijkt waar de link heen zal leiden, ook als je de omliggende tekst niet leest. Sommige bezoekers gebruiken hulptechnologie die de links los van de lopende tekst op kan lezen. Een linktekst als 'klik hier' is dan niet duidelijk. Beter zou bijvoorbeeld zijn: 'lees meer over toegankelijkheid'. Hiermee help je niet alleen bezoekers, maar ook zoekmachines. Die gebruiken de linktekst om de pagina waarnaar verwezen wordt beter te begrijpen. Soms is een afbeelding tegelijkertijd een link. Ook dan moet er een duidelijke linktekst zijn, zodat een bezoeker die de afbeelding niet ziet toch weet waar de link naar toe zal leiden. Als de link alleen uit een afbeelding bestaat dan doet de alt-tekst van die afbeelding dienst als linktekst. Daar gelden dan dezelfde regels voor als voor 'gewone' linkteksten. Gebruik je zowel een afbeelding als een tekst om te linken? Combineer deze dan tot één link. Voor sommige bezoekers is het storend als dezelfde link twee keer direct na elkaar voorkomt.

Bezoekers die voorleessoftware gebruiken of met het toetsenbord navigeren kunnen niet zomaar ergens klikken om verder te gaan. Ze moeten op een vaste volgorde door de inhoud van een pagina navigeren. Geef deze bezoekers de mogelijkheid om met een zogenaamde 'skiplink' blokken op de pagina over te slaan, zoals het navigatiemenu.

2.6 Formulieren

Als je van bezoekers binnen een digitaal formulier een bepaalde invoer verwacht (naam, emailadres, etc.), geef dat dan duidelijk aan in de instructie bij het betreffende veld. Maakt de bezoeker een fout? Geef dan aan wat de fout is en hoe het beter zou kunnen. Markeer fouten niet alleen met kleur (bijvoorbeeld een rood kader) of vorm (bijvoorbeeld vetgedrukt), maar noem ze ook in tekst. Bezoekers die de kleur of vorm niet kunnen zien weten anders niet waar de fout zit.

Niet iedereen gebruikt een muis bij het bezoeken van een website. Formulieren moeten daarom met het toetsenbord te gebruiken zijn. Dat betekent dat je met de tabtoets door de invoervelden kunt tabben, dat je via het toetsenbord keuzerondjes kunt selecteren, selectievakjes kunt aankruisen, enzovoorts. Het hele formulier moet ingevuld en verzonden kunnen worden met alleen het toetsenbord.

2.7 Geo-informatie

Helaas zijn er nog geen eenvoudige toe te passen kaart-applicaties beschikbaar die volledig toegankelijk zijn. Het is alleen wel verplicht om een toegankelijk alternatief te bieden als het gaat om kaarten die voor navigatie zijn bestemd. Gelukkig zijn er manieren om (eenvoudige) kaarten toegankelijk aan te bieden.

Als er objecten op de kaart worden getoond, dan kun je die objecten ook in een lijst weergeven. Zijn het veel objecten, bied dan de mogelijkheid om deze te filteren en sorteren. Er is dan geen noodzaak voor een toegankelijk alternatief. Let er wel op dat alle primaire informatie die je met de kaart wilt overdragen opgenomen is in de onderliggende tekst.

2.8 PDF documenten

De inhoud van PDF documenten die online gepubliceerd worden, moeten aan dezelfde richtlijnen voldoen als die aan een webpagina gesteld worden. Advies is om zo min mogelijk gebruik te maken van PDF's en deze inhoud op webpagina's zelf te publiceren. Verantwoordelijkheid voor een correcte inhoud in een PDF ligt bij de klant.

Bron: www.digitoegankelijk.nl

3. Resultaten

- **Homepage**
 - de afbeelding 'van afval naar grondstof' en alle logo's van deelnemers missen een alt-tekst
 - de homepage bevat geen H1
 - tab/content structuur is onvoldoende gesorteerd
 - onvoldoende contrast in kleurgebruik
 - het zoekveld bevat een placeholder (verdwijnt wanneer je gaat typen)
- **Over O.L.A.Z. (en alle onderliggende pagina's)**
 - tab/content structuur is onvoldoende gesorteerd
 - onvoldoende contrast in kleurgebruik

Taken en doelstellingen

 - afbeelding mist alt-tekst

Deelnemers

 - logo's missen alt-tekst
- **Bibliotheek**
 - alle logo's van deelnemers (en afbeeldingen) missen een alt-tekst
 - tab/content structuur is onvoldoende gesorteerd
 - onvoldoende contrast in kleurgebruik
 - aangeboden PDF's dienen digitoegankelijk gemaakt te worden
- **Nieuws**
 - alle logo's van deelnemers (en afbeeldingen) missen een alt-tekst
 - tab/content structuur is onvoldoende gesorteerd
 - onvoldoende contrast in kleurgebruik
 - afbeeldingen missen alt-tekst (contactblok)
- **Contact**
 - melding bij foutief invullen formulervelden onvoldoende
 - tab/content structuur is onvoldoende gesorteerd
 - onvoldoende contrast in kleurgebruik